

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-12-20
Besvaras senast
2020-01-03

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:707 Cytodiagnostiker

Var tionde minut får en människa i Sverige det omvälvande beskedet att de har cancer. Vi lever allt längre och fler drabbas av cancer. Att förebygga och tidigt upptäcka cancer är viktigt för att minska antalet som insjuknar och antalet som dör av cancer.

Sverige, som i grunden har en god hälso- och sjukvård, har mycket goda förutsättningar att ta nästa steg när det gäller att utveckla den samlade cancervården med allt från tidig upptäckt genom rätt diagnostik, till individanpassad vård, en trygg rehabilitering och forskning för att ta ytterligare steg för att färre ska insjukna och dö i cancer.

En viktig och grundläggande del i cancervården är att den ska vara tillgänglig. Cancervården ska också vara jämlik och komma alla till del. Därför behövs även reformer som stärker vårdens medarbetare. Reformerna som underlättar, förenklar och förbättrar samt stärker olika yrkesgrupper. Vid diskussioner om cancervården och dess medarbetare så bör särskilt fokus tillägnas diagnosställning. Utan korrekt diagnosställning är inte korrekt behandling möjlig. Cytologi och patologi är helt nödvändigt för att ge rätt cancerdiagnos och sedermera adekvat behandling.

Det finns en närmast bortglömd yrkesgrupp inom diagnosställning, nämligen cytodiagnostiker. Vad denna yrkesgrupp gör är ovärderligt. Cytodiagnostiker analyserar cellförändringar för att upptäcka cancer av olika slag. Genom att undersöka cellprover från patienter kan de hitta sjukliga förändringar och bidra till att rätt behandling sätts in i ett tidigt skede.

Cytodiagnostiker har en magisterexamen inom avancerad diagnostisk cytologi och är i grunden legitimerade biomedicinska analytiker. I dag finns det 157 cytodiagnostiker som är tillsvidareanställda i Sverige. Dessa diagnostiserar ca 4 300 prover, bara i Lund, per diagnostiker och år. Av de 157 tillsvidareanställda cytodiagnostiker kommer 44 av dem ha uppnått dagens pensionsålder inom en femårsperiod. Inom en tioårsperiod har ytterligare 26 av dem fyllt 65 år.

En cytodiagnostiker utför självständigt diagnostiskt analysarbete. Cytodiagnostikerna signerar själv besvarade prover och har i och med detta ett direkt ansvar för patientsäkerheten. Det finns flera skäl till att cytodiagnostiker

borde vara en skyddad titel med legitimation. Ett viktigt skål för legitimation är ökad patientsäkerhet. Cytodiagnostikerna analyserar och diagnosticerar framför allt cellprover för att upptäcka cancer. För att kunna göra det med hög säkerhet krävs både en lång och kvalificerad utbildning och betydande yrkeserfarenhet.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Avser ministern att ta några initiativ för att ge cytodiagnostiker en skyddad titel och legitimation?

.....

Ulrika Heindorff (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander